



# MONITORUL

## PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XVII • Nr. 197 • Martie 2025 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

### Investiții în patrimoniu și eficiență energetică

Orașul Deta continuă să investească în protejarea istoriei și în modernizarea patrimoniului local. Unul dintre cele mai importante proiecte aflate în desfășurare este „Reabilitarea energetică a Muzeului Orașului Deta”, situat pe strada Mihai Viteazu nr. 2. Prin acest proiect finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și fonduri naționale, administrația locală urmărește să îmbunătățească eficiența energetică a clădirii muzeului, dar și să contribuie la înfrumusețarea orașului.

Scopul principal al proiectului este reducerea consumului de energie și crearea unui climat interior confortabil, atât pe timp de iarnă, cât și în perioadele caniculare. Astfel, prin lucrările realizate, vor scădea semnificativ cheltuielile pentru încălzire și climatizare, dar și emisiile de gaze cu efect de seră. Valoarea totală a investiției este de 817.075,66 lei, din care suma eligibilă prin PNRR se ridică la 686.618,20 lei.



#### Descoperire istorică la Turnul Pompierilor din Deta

Pe lângă acest proiect de modernizare, anul 2025 marchează și un moment emoționant pentru comunitatea noastră. În timpul renovării Turnului Pompierilor muncitorii au descoperit un document din anul 1911, ascuns într-o casetă metalică. Scrisoarea de peste timp amintește de sacrificiul și curajul celor care au ridicat acest turn dedicat siguranței comunității. Primăria Deta a decis ca acest document să fie păstrat la locul său, alături de un nou mesaj pentru generațiile viitoare, semnat de primarul Petru Roman: „*Ne dorim ca viitorii locuitori ai orașului Deta să înțeleagă și să respecte moștenirea pe care le-o lăsăm, să prețuiască spiritul de solidaritate al comunității noastre și să continue să protejeze acest monument al curajului și dăruirii.*”

Prin aceste acțiuni – reabilitarea Muzeului și restaurarea Turnului Pompierilor – orașul Deta își respectă trecutul, dar privește cu încredere spre viitor. În fiecare cărămidă și fiecare document ascuns stau mărturie generațiile trecute și mesajele pentru cele viitoare.



### Editorial

Petru Roman

#### Păstrăm trecutul, construim viitorul!

În fiecare colț al orașului nostru există povești nespuse. Clădiri, străzi, monumente care păstrează amintirea celor care au trăit, au muncit și au visat aici, la Deta. Uneori, uităm cât de important este să protejăm aceste mărturii ale trecutului, să le dăm viață nouă și să le facem cunoscute generațiilor care vin. Recent, în timpul lucrărilor de restaurare la Turnul Pompierilor – un simbol al orașului nostru – muncitorii au descoperit un mesaj ascuns în urmă cu peste un secol. Un document din 1911, o mărturie lăsată intenționat pentru ca cei care vor veni după să înțeleagă cine am fost și ce am visat. Nu vă ascund emoția pe care am simțit-o ținând în mâini această filă de istorie. Am realizat atunci că și noi avem datoria să lăsăm o astfel de mărturie în urmă. De aceea, am hotărât ca în același loc să depunem, alături de mesajul vechi un nou mesaj, un gând al generației noastre pentru cei care vor fi aici peste încă o sută de ani. Vreau ca urmașii noștri să știe că am respectat trecutul și am muncit pentru un viitor mai bun. Că am înțeles cât valorează memoria comunității noastre. În același spirit, reabilitarea Muzeului Orașului Deta nu este doar un proiect de eficiență energetică, ci o investiție în păstrarea identității noastre. Nu putem construi un viitor solid dacă nu ne cunoaștem și nu ne respectăm rădăcinile. Deta este un oraș cu o istorie bogată și un potențial imens. Avem datoria să îl lăsăm mai frumos, mai curat și mai viu decât l-am găsit. Și sunt convins că împreună vom reuși.

### Școala Gimnazială Deta – Tradiție, Modernizare și Performanță în Educație

În inima orașului nostru, Școala Gimnazială Deta reprezintă de zeci de ani un pilon important al educației și formării tinerelor generații. Cu un colectiv de cadre didactice dedicate și o infrastructură modernizată constant, școala oferă un act educațional de calitate, în pas cu cerințele actuale. Procesul instructiv-educativ se desfășoară în săli de clasă luminoase și spațioase, dotate cu mobilier nou, calculatoare, videoproiectoare și materiale didactice moderne, menite să stimuleze creativitatea și dorința de cunoaștere a elevilor. Școala Gimnazială Deta este un promotor al digitalizării în educație, derulând proiecte europene care au adus un plus de valoare actului didactic. Dintre acestea amintim programul Erasmus+, prin care cadrele didactice au participat la schimburi de experiență în țări europene, îmbogățindu-și astfel metodele de predare. Elevii beneficiază de laboratoare bine echipate pentru informatică, fizică, chimie și biologie, o sală de sport modernă și un teren de sport exterior, unde își pot dezvolta abilitățile sportive. Biblioteca școlii pune la dispoziția copiilor un fond bogat de carte, fiind un spațiu prietenos dedicat lecturii și studiului.

Pentru a răspunde nevoilor unei educații moderne și pentru a oferi elevilor cele mai bune condiții de studiu, Școala Gimnazială Deta se află în plin proces

de reabilitare, modernizare și dotare, printr-un proiect amplu finanțat prin Campania Națională de Investiții (CNI).

Valoarea totală a proiectului se ridică la 8.062.876,33 lei, iar obiectivul principal este îmbunătățirea infrastructurii educaționale pentru a asigura un proces educațional la standarde europene.

#### Prin acest proiect se realizează:

- reabilitarea clădirii existente;
- modernizarea completă a instalațiilor electrice, sanitare și de încălzire;
- dotarea unității cu mobilier școlar modern, echipamente IT și materiale didactice;
- amenajarea curții și a spațiilor exterioare, creând un mediu sigur și prietenos pentru elevi.

Odată finalizat, proiectul va transforma Școala Gimnazială Deta într-o unitate de învățământ modernă, adaptată cerințelor actuale și viitoare, în care copiii orașului nostru vor învăța în condiții excelente, beneficiind de resurse și dotări moderne. Școala Gimnazială Deta rămâne un exemplu de bune practici în educație, contribuind activ la dezvoltarea comunității și oferind elevilor o bază solidă pentru viitor.



### Un Centru de Recuperare pentru Persoane cu Dizabilități va fi amenajat în cadrul Ștrandului Termal Deta

Primăria Orașului Deta continuă investițiile în dezvoltarea serviciilor sociale și medicale printr-un nou proiect dedicat persoanelor cu dizabilități: Amenajarea unui Centru de Recuperare în incinta Ștrandului Termal Deta, situat pe strada Pădurii nr. 22.

Investiția este realizată cu sprijinul Programului INTERREG IPA România - Serbia, fiind un exemplu concret de atragere a fondurilor externe în beneficiul comunității locale.

Proiectul prevede amenajarea unui spațiu modern și complet echipat, care va include: Trei cabinete medicale pentru kinetoterapie, hidroterapie și masaj; Vestiare pentru personal, spații pentru deșeurile medicale; Grupuri sanitare adaptate pentru persoane cu dizabilități; Sistem de colectare a apelor meteorice; Mobilier și dotări medicale moderne, precum mese de kinetoterapie, biciclete de recuperare, spalieri, scripete helcometru, paturi de masaj și consultații.

Principalele caracteristici ale construcției sunt: Suprafața totală a terenului: 7.021 mp; Amplasare: Intravilan Deta, cu acces la toate rețelele edilitare necesare (apă, canalizare, gaz, electricitate); Suprafață nouă construită: 126 mp. Costul estimat al investiției este 1.682.351,47 lei (TVA inclus).

Avantaje: costuri mai reduse, integrare estetică în cadrul existent și eficiență economică

Proiectul este realizat de o firmă specializată de proiectare din Timișoara, alături de firme specializate în studii geotehnice, topografie și expertiză tehnică, garantând calitatea și siguranța lucrărilor.

Prin realizarea acestui centru, Primăria Orașului Deta își propune să ofere un sprijin real persoanelor cu dizabilități din comunitate, asigurându-le accesul la servicii medicale moderne, într-un spațiu dedicat recuperării și integrării sociale.



### Primăvara a venit cu zâmbete și flori la Deta



La Deta, primăvara a început cu emoție, flori și recunoștință. În zilele de 1 și 8 Martie, Primăria Orașului Deta a organizat o acțiune specială dedicată tuturor doamnelor și domnișoarelor din comunitatea noastră. Reprezentanții administrației locale au oferit măștișoare și flori femeilor întâlnite în oraș – pe străzi, în instituții sau în fața magazinelor – aducând astfel un strop de bucurie și lumină în sufletele lor.

Aceste zile de început de martie ne reamintesc, an de an, cât de importantă este prezența feminină în viața fiecăruia dintre noi. 1 Martie, sărbătoarea Măștișorului, aduce cu sine simbolul renașterii, al speranței și al norocului. Firul alb și roșu împletit vorbește despre echilibrul dintre viață și moarte, iarnă și primăvară, despre reinnoire și începuturi. 8 Martie – Ziua Internațională a Femeii – este momentul în care, oriunde în lume, femeia este sărbătorită pentru tot ce înseamnă: mamă, fiică,

soție, colegă, prietenă. Este ziua în care ne amintim să spunem mai des „mulțumesc” și „te prețuiesc”.

Prin această acțiune, Primăria Deta și-a dorit să transmită aprecierea și respectul față de toate femeile din oraș – cele care, zi de zi, prin tot ceea ce fac, dau sens și frumusețe comunității noastre.

În numele administrației locale, primarul Petru Roman a transmis un mesaj emoționant: „Le mulțumim din suflet tuturor doamnelor și domnișoarelor din Deta pentru eleganța, răbdarea și puterea cu care își trăiesc rolurile în familie, în comunitate și în societate. Datorăm femeilor echilibrul, căldura și bucuria care ne înconjoară. La mulți ani, cu sănătate și împliniri!”

Zeci de măștișoare și flori au fost oferite în aceste zile speciale, iar zâmbetele femeilor care le-au primit au transformat orașul într-o adevărată grădină a bucuriei. Gesturile simple, dar pline de semnificație, sunt cele care ne apropie și ne fac să înțelegem că o comunitate înseamnă grijă, respect și prețuire față de cei de lângă noi. Primăria Orașului Deta urează tuturor doamnelor și domnișoarelor o primăvară frumoasă, plină de lumină și împliniri!





### Festivalul Banat Refresh

Vineri, 7 martie 2025, Centrul Cultural al orașului Deta, a fost gazda Festivalului Banat Refresh, parte a proiectului BANAT IMPACT CulTur – un proiect de cooperare între cele trei GAL-uri: GAL Banat-Vest (Jimboalia), GAL Timiș-Torontal-Bărzaba (Deta) și GAL Triplex Confinium (Sânnicolau Mare).

Festivalul Banat Refresh, un eveniment dedicat producătorilor locali și iubitorilor de tradiții bănățene, a inclus următoarele evenimente:

- Târg al producătorilor locali
- Atelier tematic cu tema: Dezvoltare durabilă comună în Banat
- Spectacol artistic oferit de finaliștii Concursului de Talente- Banat Show
- Spectacol artistic susținut de artiștii Călin Toader și Mihaela Stan.

#### Târgul producătorilor locali

Atmosfera a fost una de sărbătoare, iar participanții s-au bucurat de o expoziție impresionantă de produse autentice, aduse de producătorii locali din cele trei GAL-uri partenere: GAL Asociația Timiș Torontal Bărzaba din Deta, GAL Banat Vest din Jimboalia și GAL Triplex Confinium din Sânnicolau Mare. Evenimentul a fost o adevărată sărbătoare a produselor locale, oferind vizitatorilor ocazia de a descoperi și degusta bunătăți tradiționale pregătite cu pasiune și pricepere. Standurile expozanților au fost pline de arome îmbietoare și culori vibrante, iar diversitatea produselor a fost remarcabilă. Am avut parte de: legume proaspete, produse handmade, prăjituri și produse de patiserie, miere naturală, țuică autentică, mezeluri artisanale, brânzeturi rafinate, pâine de casă și multe altele. Dorim să mulțumim tuturor producătorilor locali pentru că au răspuns invitației noastre și au venit cu produse autentice, oferindu-ne bucuria de a descoperi gusturi și tradiții deosebite. Mulțumim vizitatorilor, care au venit să ne fie alături și au susținut producătorii locali.



#### Atelier tematic: Dezvoltare durabilă comună în Banat

Tot vineri, 7 martie 2025, în cadrul Festivalului Banat Refresh, începând cu ora 14:00, a avut loc un atelier tematic cu titlul „Dezvoltare durabilă comună în Banat”, în cadrul căruia au fost prezentate subiecte esențiale pentru viitorul agriculturii și producției locale. Printre temele abordate s-a numărat „De la livadă la pahar – Secretele sucului natural Bio Banat”, oferind participanților ocazia de a descoperi întregul proces de fabricație al sucului natural Bio Banat, de la plantațiile pomicele la produsul final, gata să ajungă pe mesele consumatorilor. Un alt subiect de mare interes a fost deschiderea Punctelor Gastronomice Locale (PGL), o oportunitate importantă pentru agricultorii din zonele rurale. Aceste unități permit valorificarea directă a producției locale, oferind preparate tradiționale în cadrul gospodăriilor.

Atelierul a reprezentat o oportunitate excelentă de schimb de cunoștințe și experiențe, deschizând noi perspective pentru cei interesați de producția sustenabilă și gastronomia locală. Mulțumim tuturor participanților și moderatorilor pentru implicarea lor și pentru contribuția adusă acestui dialog valoros!”



#### Spectacol artistic oferit de finaliștii Concursului de Talente- Banat Show

Festivalul Banat Refresh s-a încheiat spectaculos cu un show artistic memorabil, adus pe scenă de finaliștii “Concursului de Talente- Banat Show” din toate cele trei



teritorii. Maia Mircovici, Ancuța Bularca, Junii Periamului, Ansamblurile reunite ale Casei de Cultură Sânnicolau Mare, Anemona, Ansamblul Iorgovanul Comloșan și Orchestra Bănățeană Comloșu Mare, Peter Sara, Elgiu Denis, Iancu Florentin și Iuonoi Mirciov Rareș au captivat publicul cu o prestație de excepție, demonstrând talent, pasiune și măiestrie artistică. Acești tineri remarcabili au reușit să îmbine muzica, dansul, poezia și virtuozitatea instrumentală, creând o atmosferă unică, plină de emoție și autenticitate. Evenimentul s-a încheiat cu un moment special, în care îndrăgiiții interpreți ai cântecului popular bănățean, Călin Toader și Mihaela Stan, au adus un plus de profunzime serii, interpretând melodii populare ce au atins inimile tuturor și au lăsat o amintire de neuitat, completând perfect acest spectacol memorabil. Mulțumim finaliștilor Banat Show pentru prestațiile lor extraordinare și pentru momentele de neuitat pe care le-au oferit pe scenă, cât și artiștilor Călin Toader și Mihaela Stan pentru momentele lor deosebite, care au adus un plus de autenticitate și emoție serii.

De asemenea, aducem mulțumiri Primăriei orașului Deta pentru sprijinul acordat și colaborarea deosebită în realizarea acestui eveniment “Festivalul Banat Refresh.”



### Activități desfășurate la Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" Deta în luna februarie 2025

Luna februarie a fost una bogată în evenimente și în activități importante pentru comunitatea educațională de la Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" din Deta. Elevii și cadrele didactice au participat la mai multe inițiativă relevante atât pentru procesul educațional, cât și pentru siguranța și bunăstarea elevilor.

#### 1. Dezbateri privind noile planuri-cadru pentru liceu

Reprezentanți ai Liceului Tehnologic "Sf. Nicolae" Deta au participat la dezbateri națională privind planurile-cadru de liceu 2025, organizată pe data de 4 martie, în Aula Magna a Universității de Vest Timișoara. Evenimentul, moderat de doamna inspector general Aura Danielescu, a reunit reprezentanți ai mediului universitar și preuniversitar timișean, precum și reprezentanți ai unor firme private de pe piața muncii. În cadrul dezbaterii, ministrul Daniel David a avut o intervenție online, iar participanții au avut oportunitatea să adreseze întrebări și să vină cu propuneri referitoare la noile planuri-cadru din mediul liceal, puse în dezbateri publice de către Ministerul Educației. Ulterior, pe data de 6 martie, Ministerul Educației și Cercetării a organizat o ședință finală în sistem de videoconferință.

#### 2. Reluarea programului "Masa caldă"

O veste bună pentru elevii liceului nostru este reluarea programului "Masa caldă", începând cu luna februarie. Această inițiativă vine în sprijinul elevilor, asigurându-le o alimentație sănătoasă și echilibrată pe parcursul programului școlar. Programul contribuie la îmbunătățirea performanțelor școlare și la reducerea absenteismului, fiind primit cu entuziasm atât de elevi, cât și de părinți.

#### 3. Activități de prevenire a violenței în școli

În contextul eforturilor naționale de combatere a violenței în mediul școlar, Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" a găzduit o serie de activități educative organizate în colaborare cu reprezentanți ai Poliției și Jandarmeriei. Aceste sesiuni informative au abordat teme precum prevenirea și combaterea violenței, consecințele legale ale comportamentelor agresive, precum și modalități de gestionare a conflictelor într-un mod constructiv. Elevii au avut ocazia să discute deschis cu specialiștii și să participe la exerciții practice de gestionare a situațiilor potențial periculoase. Conducerea liceului a subliniat importanța acestor activități în crearea unui mediu școlar sigur și prietenos pentru toți elevii și cadrele didactice, exprimându-și angajamentul de a continua astfel de inițiativă educative și în lunile următoare. Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" Deta rămâne dedicat asigurării unui proces educațional de calitate și formării unor tineri responsabili și bine pregătiți pentru provocările viitorului.



### Farsangul la Deta – o tradiție păstrată cu bucurie și voie bună

Farsangul, sărbătoarea care vestește alungarea iernii și pregătirea pentru primăvară, a fost sărbătorit și în acest an cu multă voie bună la Deta. Această tradiție, specifică zonei Banatului, începe de la Bobotează și se încheie în Ajunul Postului Paștelui, odată cu Miercurea Cenușii. În această perioadă, în orașele și satele din zonă se organizează baluri și evenimente menite să aducă bucurie comunității.

La Deta, pregătirile pentru Farsang au fost intense, implicând atât copiii, cât și adulții. Anul acesta, programul artistic a fost unul deosebit, fiind susținut de ansamblul „Margaretta” – atât de secția de pitici, cât și de adulți, care au urcat pe scenă cu dansuri tradiționale apreciate de public. De asemenea, atmosfera a fost completată de corul „Galaj” din Deta, care

a încântat audiența cu un repertoriu deosebit. Muzic a a fost asigurată de invitatul special din Serbia, Cseh Bertalan, care a reușit să creeze o atmosferă de neuit, aducând ritmurile tradiționale în fața celor prezenți.

Evenimentul s-a încheiat cu binecunoscutul bal mascat, în cadrul căruia copiii au purtat măști vesele și costume ingenioase. Sala a fost împodobită specific pentru această sărbătoare, iar voia bună a fost la ea acasă. Nu a lipsit nici bufetul cu preparate tradiționale, unde vedeta a fost, ca în fiecare an, „purcelul de lapte”.

Farsangul rămâne o sărbătoare îndrăgită de comunitatea din Deta, un prilej de a păstra vii tradițiile și de a ne bucura împreună de începutul primăverii.

